

EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 3.2.2014
COM(2014) 38 final

ANNEX 13

BILAG

CYPERN

til

Rapport om bekæmpelse af korruption i EU

CYPERN

1. INDLEDNING – VIGTIGSTE KARAKTERISTIKA OG TENDENSER

Rammen for bekæmpelse af korruption

Strategisk tilgang. Efter henstillingen fra Europarådets Sammenslutning af Stater mod Korruption (GRECO) oprettede Cypern i 2003 Koordinationsorganet mod Korruption¹. Organet har mandat til at udarbejde en strategi til bekæmpelse af korruption, som endnu ikke eksisterer. Organets opgaver består i at undersøge de eksisterende foranstaltninger mod korruption og foreslå yderligere foranstaltninger, der måtte være nødvendige, baseret på internationale standarder og under hensyntagen til situationen i Cypern. Organet har også som opgave at styrke offentlighedens fokus på risikoen for korruption og fremme samarbejdet mellem offentlige myndigheder og den private sektor. Imidlertid har organet ingen fuldtidsansatte.

Retlig ramme. Efter henstillingerne fra GRECO tog Cypern initiativ til at harmonisere bestemmelserne om korruption i strafferetten og nogle senere love, der ratificerer OECD's strafferetskonvention om korruption². Dette skabte bedre sammenhæng hvad angår bøder for korruption³. Dette blev anerkendt af GRECO, som dog også anbefalede yderligere foranstaltninger for at forbedre sammenhængen og retssikkerheden ved at fjerne diskrepanser vedrørende anklage og bevisstandarder. GRECO bad også om yderligere tiltag for i praksis at anvende de love, der ratificerer strafferetskonventionen om korruption, som endnu ikke er blevet påberåbt i en strafferetlig korruptionssag. Cypern afskaffede kravet om dobbelt strafbarhed i forbindelse med bestikkelse og misbrug af indflydelse begået i udlandet og indførte jurisdiktionskompetence i forbindelse med korruption begået i udlandet af indenlandske offentligt ansatte, som er udenlandske statsborgere⁴. Den manglende anvendelse i praksis har begrænset den afskrækkende virkning af lovbestemmelser mod nepotisme. Der gælder ingen forældelsesfrister for korruption.

Institutionel ramme. Den uafhængige kommission, der undersøger klager mod politiet (Independent Commission Investigating Complaints against the Police – IAIAC) kan undersøge påstande om korruption i politiet. Public Service Commission er udnævnt af præsidenten og har kompetence til at pålægge disciplinærstraf til offentligt ansatte, men har ikke efterforskningsbeføjelser. Ombudsmandsinstitutionen har fungeret siden 1991.

Opinionsundersøgelser

Undersøgelser af befolkningens opfattelse af problemet med korruption. 57 % ud af 2013 Eurobarometer-respondenter fra offentligheden anfører, at korruption påvirker deres dagligdag (EU-gennemsnit 26 %), og 78 % mener, at der findes meget korruption (EU-gennemsnit 76 %)⁵. Derudover siger 92 %, at bestikkelse og brug af forbindelser ofte er den letteste måde af opnå offentlig service på (EU-gennemsnit 73 %), mens 12 % anfører, at de offentlige foranstaltninger mod korruption er effektive (EU-gennemsnit 23 %), og 14 % mener, at sådanne foranstaltninger

¹ Organet, hvis formand er vicestatsadvokaten, indbefatter repræsentanter fra ministeriet for justitsvæsen og offentlig orden, politiet, rigsrevisionen og formændene for de parlamentariske udvalg om juridiske anliggender og om institutioner og værdier, samt formændene for advokatsamfundet og instituttet for statsautoriserede revisorer.

² Lov nr. 23(III)/2000 og nr. 22(III)/2006.

³ Den højeste straf blev sat op fra 17.000 euro til 100.000 euro.

⁴ [http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round3/GrecoRC3\(2012\)24_Cyprus_EN.pdf](http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round3/GrecoRC3(2012)24_Cyprus_EN.pdf).

⁵ Special Eurobarometer Survey 397 fra 2013.

anvendes uvildigt (EU-gennemsnit 33 %). 83 % af cyprioterne (den højeste procent i EU) siger, at den eneste måde at få succes i erhvervslivet på er gennem politiske forbindelser, og 90 % mener, at alt for tætte bånd mellem erhvervsliv og politik fører til korruption (også den højeste procent i EU)⁶.

Erfaringer med korruption. I den særlige Eurobarometer-undersøgelse fra 2013 var 3 % blevet bedt om eller havde forventet at skulle betale bestikkelse for modtagne tjenester de sidste 12 måneder (EU-gennemsnit 4 %)⁷. 12 % af respondenterne sagde, at de har erfaringer med eller været vidne til et tilfælde af korruption de sidste 12 måneder (EU-gennemsnit 8 %); ud af disse indberettede 87 % ikke sagen (EU-gennemsnit 74 %)⁸.

Erhvervsundersøgelser. 85 % af virksomhedslederne mener, at nepotisme og korruption skader konkurrencen mellem virksomhederne (EU-gennemsnit 73 %)⁹. 64 % af de cypriotiske virksomheder mener, at korruption er et problem for deres virksomhed (EU-gennemsnit 43 %)¹⁰.

Baggrund

Økonomisk baggrund. Som led i en aftale om en redningspakke indgået med Kommissionen, Den Europæiske Centralbank og Den Internationale Valutafond forpligtede Cypern sig til at styrke banktilsynet og lovgivningen og forbedre gennemsigtigheden i de finansielle oplysninger. Cypern gav også tilsagn om at styrke lovgivningen mod hvidvaskning af penge på grundlag af en uafhængig undersøgelse af implementeringen heraf i kreditinstitutter. De specifikke forpligtelser indbefatter at tillade international udveksling af finansielle efterretninger uden retskendelse, hvilket sikrer, at alle tilsynsførende med betroede midler i henhold til cypriotisk lov er reguleret eller på anden måde registreret, og giver de kompetente myndigheder ret til at få rettidige og præcise oplysninger om de retmæssige ejere af retlige enheder registreret i Cypern¹¹. Regeringen nedsatte også et udvalg til at undersøge årsagerne til finanskrisen. Udvalget, som består af tidligere højtplacerede dommere, har til opgave at undersøge påstande om, at banker har eftergivet lån optaget af politiske forbindelser og om, at andre har draget fordel af intern viden, før der blev pålagt kontrol med kapitalbevægelser¹². Skyggeøkonomien tegnede sig for 26 % af BNP i 2012¹³.

Den private sektor. Cypern har gennemført de fleste bestemmelser i rammeafgørelse 2003/568/RIA om definitionen af aktiv og passiv korruption i den private sektor og de sanktioner, der finder anvendelse på fysiske og juridiske personer, på korrekt vis¹⁴. Lovgivningen indeholder bestemmelser om juridiske personers administrative såvel som

⁶ Special Eurobarometer Survey 397 fra 2013.

⁷ Special Eurobarometer Survey 397 fra 2013.

⁸ Flash Eurobarometer on corruption 374 fra 2013.

⁹ Flash Eurobarometer on corruption 374 fra 2013.

¹⁰ Flash Eurobarometer on corruption 374 fra 2013.

¹¹ Letter of Intent, Memorandum of Economic and Financial Policies, and Technical Memorandum of Understanding, 29. april 2013, <http://www.imf.org/external/np/loi/2013/cyp/042913.pdf>.

¹² Udvalget offentliggjorde sin rapport i september 2013. Anklagemyndigheden har oprettet en efterforskningsenhed, som skal undersøge, om rapporten indeholder civile eller strafferetlige sager, der skal retsforfølges.

¹³ http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/themes/06_shadow_economy.pdf.

¹⁴ COM(2011) 309 final, Brussels, 6.6.2011.; http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/organized-crime-and-human-trafficking/corruption/docs/report_corruption_private_sector_en.pdf.

strafferetlige ansvar inden for korruptionsrelaterede lovovertrædelser¹⁵. Cypern er nummer 58 ud af 148 lande i det globale konkurrenceevneindeks 2013¹⁶.

Aktindsigt. En række love sigter på at beskytte retten til informationer, som den offentlige sektor ligger inde med, og mange offentlige institutioner har udviklet relevante procedurer¹⁷. Cypern har dog ikke nogen overordnet lovgivning om aktindsigt på trods af en henstilling fra GRECO om at supplere forfatningens bestemmelser med love, der regulerer de praktiske aspekter¹⁸. Der kræves tilladelse fra en minister for at få aktindsigt i de offentlige myndigheders dokumenter¹⁹. Parlamentariske høringer om informationsfrihed viste manglende ressourcer til at efterkomme de lovlige anmodninger om informationer²⁰. I et forsøg i 2010 gav de offentlige myndigheder et fuldstændigt svar på 8 % af i alt 220 modtagne anmodninger om aktindsigt, men svarede ikke på 73 %²¹. De offentlige organers hjemmesider indeholder generelt ikke ajourførte oplysninger om budgetter eller underskrevne aftaler om offentlige indkøb.

Whistleblowing. Offentligt ansatte er forpligtede til skriftligt at indberette korruption til deres overordnede ledsaget af bevismateriale²². Den nye etiske kodeks for offentligt ansatte offentliggjort i juni 2013 forpligter offentligt ansatte til at indberette (ikke nødvendigvis skriftligt) enhver form for korruption, som de får kendskab til, til deres overordnede myndigheder. Arbejdsretten (Labour Law) kræver objektive grunde til afskedigelse af tjenestemænd, og loven om offentligt ansatte (Civil Service Law) indeholder bestemmelser om fængsel eller bøde til dem, der pålægger en whistleblower en uberettiget straf for at indberette korruption²³. Bestemmelsen dækker imidlertid ikke beskyttelsen efter afsløringen eller sager, hvor de overordnede ikke følger op på sagen, eller selv er en del af problemet. Efter en eksplosion på en flådebase i 2011 appellerede højtstående cypriotiske embedsmænd om en ny lov til beskyttelse af whistleblowers, som afslører magtmisbrug eller anden ulovlig adfærd i den offentlige eller private sektor²⁴.

Åbenhed omkring lobbyvirksomhed. Lobbyvirksomhed er ikke reguleret i Cypern. Der findes ingen særlig pligt til at registrere lobbyister eller underrette om kontakter mellem offentligt ansatte og lobbyister.

2. SPØRGSMÅL, DER ER FOKUS PÅ

Interessekonflikter og opgivelse af oplysninger om formueforhold

En lov om visse offentligt ansattes ulovlige berigelse, som stammer fra republikkens tidlige år, kriminaliserede ministres, parlamentsmedlemmers, borgmestres eller andre højere embedsmænds ulovlige erhvervelse af ejendom²⁵. Loven blev ændret i 2004 og 2008 og indeholder bestemmelser

¹⁵ Ratification Law L. 25(III)/2008.

¹⁶ http://www3.weforum.org/docs/GCR2013-14/GCR_Rankings_2013-14.pdf.

¹⁷ Loven om aktindsigt i miljøoplysninger (lov nr. 119(I)/2004) forpligter de offentlige myndigheder til at stille oplysninger om miljøet til rådighed, loven om videreanvendelse af oplysninger fra den offentlige sektor (lov nr. 132(I)/2006) indeholder bestemmelser om videreanvendelse af oplysninger, som offentlige organer ligger inde med, rigsarkivloven (lov nr. 208/1991) indeholder bestemmelser om aktindsigt i dokumenter i rigsarkivet og alle offentlige organer, der producerer dokumenter.

¹⁸ GRECO Second Evaluation Round, [http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round2/GrecoRC2\(2008\)1_Cyprus_EN.pdf](http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round2/GrecoRC2(2008)1_Cyprus_EN.pdf).

¹⁹ State Archives Law (lov om rigsarkivet), Artikel 8.1.

²⁰ Parlamentariske høringer om informationsfrihed i maj 2009.

²¹ http://www.accessinfo.cyprus.eu/images/access-info/final_report/Draft_Report_and_Recommendations_for_Consultation_24_Feb_2011_web.pdf.

²² Artikel 69A i Civil Service Law.

²³ Afsnit 9 i lov nr. 7(III)/2004.

²⁴ Kommentarer fra den cypriotiske miljøkommissær i juli 2011.

²⁵ Lov nr. 65/1965.

om konfiskation af aktiver, som er erhvervet i strid med lovens bestemmelser²⁶. Der er ikke indberettet nogen sager i henhold til loven.

Der er for tiden ingen lovgivning, der forpligter politikere eller højtstående embedsmænd til at oplyse om formueforhold. En lov, der var vedtaget med dette formål for øje, trådte ikke i kraft, fordi den blev anset for at stride imod de forfatningsmæssige bestemmelser om privatlivets fred²⁷. GRECO har udtrykt håb om en løsning, der kan kombinere de forfatningsmæssige hensyn med behovet for gennemsigtighed i højtstående embedsmænds formueforhold²⁸.

Ombudsmanden har udarbejdet en adfærdskodeks for offentligt ansatte, som Ministerrådet godkendte²⁹. Det hedder i kodeksen, at offentligt ansatte skal opføre sig ordenligt, ærligt, uafhængigt, kompetent og udvise integritet og professionalisme i kontakten med kolleger og offentligheden. Offentligt ansatte er også forpligtede til at indberette potentielle interessekonflikter. Skolen for offentlig forvaltning vil afholde kurser i den nye kodeks. Polivious-rapporten, bestilt af regeringen efter eksplosionen på flådebasen i juli 2011, anbefalede bl.a., at offentligt ansatte anspores til at fremme almenvellet i stedet for personlige eller politiske partiinteresser³⁰.

En lov fra 2007 regulerer tilfælde, hvor offentligt ansatte går fra den offentlige til den private sektor. Et uafhængigt specialiseret udvalg, hvis medlemmer stammer fra statsadvokaturen, tager stilling til, om sådanne karriereskift skal være tilladt eller ej, eller om det skal være forbudt at arbejde i den pågældende erhvervssektor i op til to år. Det er en strafbar handling ikke at søge godkendelse eller overholde denne bestemmelse³¹. Imidlertid findes der kun ringe offentlig dokumentation for, at disse regler anvendes i praksis. Der har været rejst spørgsmål i forbindelse med konsulentfirmaer, der oprettes af pensionerede højtstående embedsmænd, og udnævnelsen af tidligere finansministre i stillinger i banker uden en forudgående karenstid.

Det hedder i en lov fra 2008, at visse stillinger, herunder hvervet som parlamentsmedlem, er uforenelige med udøvelsen af specifikke aktiviteter³². Loven fastlægger procedurer i forbindelse med inkompatibilitet, der opdages før eller efter en person indtræder i stillingen, i forbindelse med manglende indberetning af inkompatibilitet og følgerne af inkompatibilitet i sager anlagt i henhold til loven. Straffen for usande erklæringer indbefatter en bøde på op til 1.700 euro eller fængselsstraf på op til et år, eller begge.

Efter påstande om, at en minister i 2009 havde blandet sig i udnævnelser og forfremmelser tiltalte den offentlige anklager to højtstående embedsmænd, men ikke ministeren. I 2012 blev to tjenestemænd kendt skyldige i nepotisme og fik bøder. Bødernes beløb rejste spørgsmål om, hvor afskrækkende sanktionerne var i sådanne tilfælde³³.

I Cypern er der øget fokus på behovet for gennemsigtighed hvad angår højtstående embedsmænds og politikeres formueforhold. For første gang offentliggjorde tre præsidentkandidater frivilligt en liste over deres aktiver og lån inden præsidentvalget i februar 2013. Efter valget bad præsidenten også ministrene om at oplyse om deres formueforhold og

²⁶ http://www.cylaw.org/nomoi/arith/2008_1_62.pdf.

²⁷ Afgørelse 2/99 fra High Court den 12. maj 2000. http://www.cylaw.org/cgi-bin/open.pl?file=apofaseis/aad/meros_3/2000/3-200005-anaf2-99.htm&qstring=ανοτατο.

²⁸ GRECO Compliance Report on Cyprus (First Evaluation Round) (12. december 2003)

http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round1/GrecoRC1%282003%2913_Cyprus_EN.pdf.

²⁹ Ombudsmanden Adfærdskodeks og deontologi for offentligt ansatte, 2013.

[http://www.ombudsman.gov.cy/Ombudsman/Ombudsman.nsf/All/0BEF79D468209AF4C2257B7B004287DE/\\$file/οδηγός%20συμπεριφοράς%20και%20δεοντολογίας.pdf?OpenElement](http://www.ombudsman.gov.cy/Ombudsman/Ombudsman.nsf/All/0BEF79D468209AF4C2257B7B004287DE/$file/οδηγός%20συμπεριφοράς%20και%20δεοντολογίας.pdf?OpenElement).

³⁰ Anbefaling nr. 12, s. 584-588.

³¹ Lov nr. 114 (I)/2007.

³² Lov nr. 7 (I)/2008.

³³ Bøderne var på hhv. 1 000 og 2 000 euro.

undertegne en adfærdskodeks. Ministrenes erklæringer blev offentliggjort i juli 2013. Denne positive tendens vil blive konsolideret ved en obligatorisk åbenhedsmekanisme, som indbefatter midler til at kontrollere erklæringerne, ledsaget af afskrækkende sanktioner i tilfælde af manglende overholdelse.

Parlamentets retsudvalg behandler et forslag om ændring af forfatningens artikel 15 for at tillade oplysninger om formueforhold af hensyn til gennemsigtigheden i det offentlige liv og forebyggelsen af korruption. En sådan ændring ville berede vejen for andre foreslåede lovgivningsmæssige ændringer for at styrke rammerne for fremlæggelse af præsidentens, ministrenes og parlamentsmedlemmernes³⁴ samt øvrige offentligt ansattes³⁵ formueforhold.

Der findes ingen adfærdskodeks eller disciplinærprocedure for parlamentsmedlemmer. Parlamentets etikudvalg behandler lovforslag, men har ingen rolle i forbindelse med individuelle integritetsspørgsmål³⁶. Parlamentets forretningsorden forpligter parlamentsmedlemmerne til at oplyse om deres personlige interesser i tilknytning til lovforslag til behandling ved mødets start eller på et tidspunkt, hvor en sådan interesse klart fremgår.

Økonomisk støtte til politiske partier

I december 2012 trådte loven om økonomisk støtte til politiske partier i kraft³⁷. Den behandler en række spørgsmål, der var taget op af GRECO. Loven sigter på at garantere større ansvarlighed og opstille ensartede standarder for politiske partiers regnskabsaflæggelse og for revision af partiers regnskaber, som udstrækkes til ikke kun at omfatte indtægter og udgifter, men også aktiver og passiver. Lovgivningen omfatter politiske partier og tilsvarende enheder, herunder underorganisationer som ungdomsklubber og studenterforeninger.

Skønt vedtagelsen af loven fra 2012 er et vigtigt skridt fremad, sikrer den endnu ikke i tilstrækkelig grad den nødvendige gennemsigtighed og ansvarlighed³⁸. Tre forhold er stadig ikke omfattet: loven dækker partier, men ikke individuelle kandidater; den indeholder ikke separate bestemmelser for økonomisk overvågning i forbindelse med kampagner eller individuelle tilskud over en vis størrelse; og der er ingen bestemmelser om rettidig og samlet offentliggørelse af partiernes regnskaber.

I henhold til loven af 2012 skal partier indgive samlede årsregnskaber til uafhængig revision. Indtægter og udgifter i forbindelse med valg findes i disse årsregnskaber, men der er ingen forpligtelse til separat at bogføre disse beløb, hvilket GRECO anbefalede, for at sikre gennemsigtighed i indtægter og udgifter i forbindelse med valg³⁹. Derudover er der ingen regler om individuelle kandidaters indtægter og udgifter i forbindelse med valg. Loven af 2012 lægger loft over tilskud, men niveauet for disse tilskud – 1000 euro pr. år for anonyme tilskud og 50.000 euro pr. år for tilskud fra identificerede enkeltpersoner og virksomheder – er temmelig højt⁴⁰. GRECO har også udtrykt betænkelighed ved manglen på oplysningskrav. Loven af 2012 forpligter politiske partier og deres underorganisationer til at offentliggøre alle anonyme tilskud

---

³⁴ Lov nr. 49 (I)/2004.

³⁵ Lov nr. 50 (I)/2004.

³⁶ Parlamentets etikudvalg hedder officielt Committee on Institutions, Merits and the Commissioner for Administration (Udvalget for institutioner, fortjenester og ombudsmanden).

³⁷ Political Party Funding Law AR 4371, 17.12.2012, N. 175(I)/2012 http://www.cylaw.org/nomoi/arith/2012_1_175.pdf.

³⁸ GRECO, Third Evaluation Round, Compliance Report on Cyprus, GRECO RC-III (2012) 24E.

http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round3/GrecoRC3%282012%2924_Cyprus_EN.pdf.

³⁹ Ibid.

⁴⁰ Den tilladte acceptable grænse for tilskud udgør en stigning i de tidligere beløb, som 'lå langt over de tærskelværdier, som GRECO har accepteret i forhold til andre medlemsstater'. GRECO Evaluation Report on Cyprus on Transparency of Party Funding, 2011 http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round3/GrecoEval3%282010%299_Cyprus_Two_EN.pdf.

modtaget i årets løb som samlet beløb, men kræver ikke offentliggørelse af oplysninger om andre tilskud. Derfor er der ingen forpligtelse til at afsløre tilskudsgivernes identitet eller tilskud modtaget fra identificerede enkeltpersoner og virksomheder. Statsejede virksomheder kan sponsorere arrangementer i politiske partier (eller arrangementer tilrettelagt af tilknyttede enheder som foreninger eller stiftelser) indtil et beløb af 20.000 euro pr. år⁴¹.

Cypern har endnu ikke efterkommet en anbefaling fra GRECO om at oprette en uafhængig mekanisme til overvågning af kandidaters indtægter og udgifter i forbindelse med valg. Det parlamentariske udvalg om interne anliggender skal behandle sagen⁴². 9 % af de cypriotiske respondenter i Eurobarometer-undersøgelsen fra 2013 mener, at finansieringen af de politiske partier er tilstrækkelig gennemsigtig og overvåget (EU-gennemsnit 22 %)⁴³. Et særligt bekymrende område er den praksis, der består i at eftergive lån som en form for økonomisk støtte til politiske partier.

Samlet strategisk tilgang til korruption

Koordinationsorganet mod korruption (Coordinating Body against Corruption) blev oprettet i 2003. Det har mandat til at udarbejde en antikorrupsionsstrategi (som endnu ikke eksisterer), konstant overvåge lovgivningen og foreslå nye initiativer. Organet har ikke levet op til sit mandat. Der er ingen institutioner, der koordinerer arbejdet om forebyggelse og bekæmpelse af korruption eller sikrer opfølgning af revisionsorganets konklusioner og anbefalinger om mere effektiv forvaltning af offentlige udgifter. Et eksempel herpå vedrører planlægningen i National Guard, som havde bygget lagerbygninger til betragtelige beløb og ombygget dem til anden brug kort efter deres færdigopførelse⁴⁴. I et andet tilfælde konstaterede revisionsorganet markante svagheder og mangler ved kontrollen med og overvågningen af de lokale myndigheders bidrag til byplanlægningsprojekter⁴⁵. Transparency International har foreslået, at der skal være en uafhængig institution med eget budget til udelukkende at fokusere på forebyggelse, opsporing og efterforskning af korruption⁴⁶. En mere strategisk tilgang kunne tage afsæt i en analyse af de korrupsionsrisici, som f.eks. opstår, når byrådsmedlemmer træffer beslutninger om at gennemføre en ny zoneinddeling af arealer til landbrug, industri eller private boliger.

Den offentlige forvaltning gennemfører for tiden ikke korrupsionsrisikovurderinger. I 2013 udnævnte regeringen en kommissær til at overvåge planerne om at forbedre ansvarligheden og åbenheden i den offentlige sektor ved at forenkle procedurer, indføre personalemobilitet mellem tjenestegrene og fremskynde indførelsen af e-forvaltning – dvs. foranstaltninger med potentiale til at bidrage til at forebygge korruption⁴⁷.

Public Service Commission, hvis medlemmer udnævnes af præsidenten for en periode på seks år, overvåger udnævnelsen og forfremmelsen af offentligt ansatte⁴⁸. Den kan pålægge offentligt ansatte disciplinærstraf gående fra bøde til tvungen pensionering. Dog mangler kommissionen efterforskningsbeføjelser. Den kan ikke handle på eget initiativ, men kun i sager, der er indbragt af andre institutioner. Beslutningerne baseres på de beviser, der findes i disse sager. Public Service Commission indberettede 14 disciplinærsager i 2012, fire i 2011, fem i 2010 og 11 i 2009. Blandt

⁴¹ Section 5(3) of the Political Parties Law.

⁴² http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/evaluations/round3/GrecoRC3%282012%2924_Cyprus_EN.pdf.

⁴³ Flash Eurobarometer 374 fra 2013.

⁴⁴ Audit Office of the Republic of Cyprus, 2011 Annual Report, <http://www.audit.gov.cy/audit/audit.nsf/All/BC38CBA65D3FC0A1C2257AD0002B2758?OpenDocument>.

⁴⁵ Ibid.

⁴⁶ http://www.transparencycyprus.org/el/wordpress/wp-content/uploads/2013/04/TIC_Suggestions_Anticorruption-Measures_english_March-13.pdf.

⁴⁷ Cyprus National Reform Programme, maj 2013, s. 5, http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/nd/nrp2013_cyprus_en.pdf

⁴⁸ Artikel 124 i forfatningen. Artikel 4 i Public Service Law.

de 10 offentligt ansatte, der fik disciplinærstraf i 2012, fik syv en reprimande og tre fik en bøde på 1.000-2.000 euro⁴⁹.

Den uafhængige kommission, der undersøger klager mod politiet (Independent Commission Investigating Complaints against the Police – IAIAC), kan undersøge påstande om korruption blandt ansatte i politiet. IAIAC er udnævnt af ministerrådet for en femårsperiode, kan gennemføre strafferetlige undersøgelser og kan udnævne yderligere efterforskere eller eksperter, når det er nødvendigt. I 2010 omhandlede kun én ud af 137 klager, som kommissionen behandlede, korruption. Anklagemyndigheden beslutter, om der skal anlægges straffesag. Hvis sagen skønnes ikke at være af strafferetlig karakter, kan politichefen sammen med departementet for professionelle standarder (i politiet) tage stilling til, om der skal føres disciplinærsag. I henhold til IAIAC's rapport fra 2010 har politiet afvist at følge IAIAC's henstillinger og har henvist til sin egen parallelle efterforskning via departementet for professionelle standarder⁵⁰.

Offentlige indkøb

Leveringen af offentlige arbejder, varer og tjenester udgør 10,5 % af BNP i Cypern⁵¹. Værdien af licitationsudbud offentliggjort i Cyperns statstidende som en procent af samtlige udgifter til offentlige arbejder, varer og tjenesteydelser beløb sig til 56,6 % i 2007 og 49,1 % i 2010.

God praksis - regler om offentlige indkøb

I en særlov reguleres interessekonflikter hos offentligt ansatte, der er ansvarlige for offentlige indkøb⁵², og finansministeriet har udarbejdet en national adfærdskodeks for offentlige indkøb⁵³. I henhold til adfærdskodeksen skal evalueringsudvalgsmedlemmerne underskrive en erklæring om integritet, upartiskhed og fortrolighed i relation til oplysninger, som de har fået kendskab til i forbindelse med en arbejdsopgave. De er også forpligtede til at oplyse om interessekonflikter. Derudover kræver tildelingen af en kontrakt via en forhandlet procedure godkendelse fra Cyperns direktorat for offentlige indkøb. Lovgivning, der omsætter EU-direktiver i national ret, herunder mekanismer til bekæmpelse af korruption, gælder også for kontrakter under tærsklerne. Procedurerne til behandling af klager hos udbudskontrolmyndigheden er blevet ajourført⁵⁴. E-udbud bruges (5.355 kontrakter tildelt i 2012), og der er offentlig adgang til en database med licitationsudbud⁵⁵. Fordelene ved e-udbud er bl.a. større gennemsigtighed, hurtigere procedurer og mere konkurrence.

Forordningerne fra 2007 om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af kontrakter om anlægsarbejder, varer og tjenester sigter på at opnå gennemsigtighed, ligebehandling og upartiskhed. Licitationsudvalg, evalueringskomiteer og kontraherende myndigheder er forpligtet til at udarbejde mødereferater af hvert møde. Anklagemyndigheden, rigsrevisionen og Cyperns ledende regnskabsfører kan deltage i sådanne møder som uafhængige observatører. Personale

⁴⁹

[http://www.psc.gov.cy/psc/psc.nsf/All/D2EBEE16A706E7F9C2257BDA0037CE9D/\\$file/Etisia%20Ekthesi%202012.pdf?OpenElement](http://www.psc.gov.cy/psc/psc.nsf/All/D2EBEE16A706E7F9C2257BDA0037CE9D/$file/Etisia%20Ekthesi%202012.pdf?OpenElement) s. 19-28.

⁵⁰ Independent Commission Investigating Complaints against the Police

[http://www.iaiacap.gov.cy/iaiacap/iaiacap.nsf/All/8B928C6733FDC232C225794A003E89AA/\\$file/%CE%95%CE%9A%CE%98%CE%95%CE%A3%CE%97%20%CE%91%CE%A1%CE%A7%CE%97%CE%A3%202010.pdf?OpenElement](http://www.iaiacap.gov.cy/iaiacap/iaiacap.nsf/All/8B928C6733FDC232C225794A003E89AA/$file/%CE%95%CE%9A%CE%98%CE%95%CE%A3%CE%97%20%CE%91%CE%A1%CE%A7%CE%97%CE%A3%202010.pdf?OpenElement)

⁵¹ http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/docs/indicators2010_en.pdf

⁵² Baseret på lov af 2006 (N 12/06).

⁵³ www.treasury.gov.cy/.../Εθνικός%20Κώδικας%20Δεοντολογίας.pdf.

⁵⁴ Tenders Review Authority, 2011 Annual Report,

[http://www.tra.gov.cy/aap/aap.nsf/All/C7EDC1BC58FE8C9BC2257AD0003B9A28/\\$file/EtisiaEkthesi2011.pdf?OpenElement](http://www.tra.gov.cy/aap/aap.nsf/All/C7EDC1BC58FE8C9BC2257AD0003B9A28/$file/EtisiaEkthesi2011.pdf?OpenElement).

⁵⁵ <https://www.eprocurement.gov.cy/ceproc/viewInfo.do?section=statistics>

http://www.treasury.gov.cy/treasury/publicpro/ppro.nsf/dmlstatistical_gr/dmlstatistical_gr?OpenDocument.

fra organer, der er involveret i offentlige indkøb, underskriver en erklæring om, at de vil udvise integritet og upartiskhed. Medlemmer af tekniske *ad hoc*-udvalg kan ikke på samme tid deltage i organer involveret i indkøbsprocessen.

Dog findes der ingen specifik mekanisme hos de kontraherende myndigheder, som kan bidrage til at afsløre potentiel korruption på de forskellige stadier af indkøbsprocessen. Rigsrevisionen kan gennemgå aftaler om offentlige indkøb. Rigsrevisionens økonomiske uafhængighed har fortsat behov for styrkelse, hvilket Kommissionen anførte i forbindelse med førtiltrædelsesovervågningen⁵⁶. Cypern er i færd med at revidere procedurerne for udpegelse af medlemmer af tilsynsudvalgene for statsejede virksomheder.

Skønt kun få tilfælde af korruption i forbindelse med offentlige indkøb er dukket op, anfører 55 % af de overvågede virksomheder, som deltog i offentlige udbudsprocedurer eller offentlige indkøbsprocedurer de sidste tre år i følge Eurobarometer-undersøgelsen fra 2013 om korruption, at korruption forhindrede dem i at få tildelt kontrakten (den tredjehøjeste procent i EU). Respondenterne pegede på specifikationer skræddersyet til bestemte virksomheder (80 %), interessekonflikter i evalueringen af buddene (76 %), samordning af tilbud (68 %), misbrug af procedurer med forhandling (62 %), uklare udvælgelses- og evalueringskriterier (61 %), og ændring af kontraktvilkårene efter indgåelsen af kontrakten (55%)⁵⁷. 67 % af erhvervsrespondenterne mente, at korruption er vidt udbredt i indkøbskontrakter på nationalt plan (EU-gennemsnit 56 %) og 61 % – i kontrakter, der administreres af de lokale myndigheder (EU-gennemsnit 60 %). Disse indikatorer illustrerer, selv om de ikke direkte er knyttet til korruption, hvilke risikofaktorer der øger sårbarheden over for korruption i offentlige indkøbsprocedurer.

3. FREMTIDIGE FORANSTALTNINGER

Cypern har udvist engagement med hensyn til at forebygge og tage korruption op til behandling ved at ændre lovgivningen og oprette et samordningsorgan mod korruption. Dog understreger det ringe antal sager, hvor der har været tale om efterforskning, retsforfølgning og domfældelse i Cypern, behovet for at styrke håndhævelsen og gennemføre gennemsigtigheds- og integritetsforanstaltninger, der letter opsporing og indsamling af beviser. Der er behov for yderligere indsats for at sikre en nøjere koordinering mellem relevante organer, effektiv oplysning om formueforhold og interessekonflikter og større gennemsigtighed i finansieringen af politiske partier samt inden for offentlige indkøb.

Der er brug for at se nærmere på følgende forhold:

- Styrkelse af **disciplinærreglerne for offentligt ansatte**, strømlining af procedurerne for at sikre en effektiv efterforskning af korruption i politiet. Sikring af en effektiv koordinering af korruptionsbekæmpelsespolitikkerne ved at give en **samordnende institution** de nødvendige beføjelser
- Indførelse af adfærdscodekser for **valgte og udnævnte embedsmænd**, som kræver, at de skal oplyse om deres formueforhold med regelmæssige mellemrum og oplyse potentielle interessekonflikter, med uafhængig overvågning og afskrækkende sanktioner.
- Lavere tærskler for **tilskud til politiske partier**, som begrænser statsejede virksomheders muligheder for at sponsorere politiske arrangementer, regulerer tilskud til kandidater på valg og i valgkampagner, forpligter partierne til at offentliggøre deres finanser og regnskaber

⁵⁶ Kommissionen, Samlet overvågningsrapport om Cyperns forberedelse til EU-medlemskab, 5. november 2003, s. 48, http://ec.europa.eu/enlargement/archives/pdf/key_documents/2003/cmr_cy_final_en.pdf.

⁵⁷ Flash Eurobarometer 374 fra 2013.

online (herunder sponsorernes identitet), og som indfører ekstern overvågning af kandidaters indtægter og udgifter i forbindelse med valg.

- Udvikling af ensartede og effektive værktøjer til forebyggelse og afsløring af korruption i forbindelse med **offentlige indkøb** på lokalt og nationalt niveau, herunder interne og eksterne kontrolmekanismer og risikostyringsværktøjer hos de kontraherende myndigheder.